

ESG СТРАТЕГІЯ ТА СТАЛА БІОЕКОНОМІКА

Законодавство ЄС вимагає від великих, малих та середніх компаній та всіх зареєстрованих на біржі організацій (крім мікропідприємств) надавати нефінансову звітність щодо впливу організацій на сталий розвиток в контексті екологічних, соціальних та управлінських принципів ESG корпоративного управління для сталого розвитку [1, с. 461].

Прийняття екологічних, соціальних та управлінських принципів ESG вимагає організаціям змінити свою діяльність в рамках дотримання стандартів сталого розвитку [2, с. 4].

Біоекономіка сприяє досягненню Цілей сталого розвитку та забезпечує дотримання стратегії та принципів ESG.

Стратегія ESG підприємств біоіндустрії передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та управлінських (ESG) принципів в біоекономіку, яка використовує біологічні ресурси (біомасу) та процеси (біотехнології) для сталого виробництва, постачання та використання продукції.

Підприємства, які впроваджують принципи біоекономіки, природно узгоджуються з Цілями сталого розвитку. Таким чином застосування рамкових принципів ESG допомагає забезпечити екологічну сталість, соціальну справедливість та корпоративне управління їхньою діяльністю, що сприяє сталому використанню ресурсів, захисту природних екосистем, збереженню біорізноманіття та навколишнього середовища, пом'якшенню наслідків зміни клімату та адаптації до них; забезпеченню соціальних стандартів, розвитку людського капіталу та корпоративної соціальної відповідальності бізнесу, отже довгостроковим економічним вигодам у сталий та інклюзивний спосіб.

Сталий розвиток стає життєво важливими. Трансформація економіки до економіки сталого розвитку необхідна для забезпечення створення доданої вартості, ланцюгів постачання, утилізації відходів тощо у сталий спосіб і є найбільшим викликом, з яким стикається економічна діяльність, оскільки вона передбачає значні наслідки в майбутньому. Деякі з них є небажаними у короткостроковій та середньостроковій перспективі, оскільки певні економічні сектори та бізнес-моделі деяких галузей повинні бути трансформовані або навіть замінені новими економічними моделями, як от біоекономіка на циркулярній основі, що матиме наслідки для зайнятості, створенні робочих місць тощо.

Трансформація до нових економічних моделей вимагає поєднання кількох елементів. По-перше, трансформація передбачає зміни щодо виробництва, споживання та інвестицій, тобто зміни в мисленні, індивідуальних та колективних ставленнях й поведінці щодо використання, споживання та управління ресурсами.

По-друге, трансформація також вимагає глобальної співпраці на усіх рівнях: мікрорівні на підприємствах, мезорівні, що охоплює рівень окремих міст,

регіонів та громад, макрорівні на державному рівні та мегарівні – глобальному рівні.

По-третє, трансформація також потребує інновацій у продукції та процесах (біоінновації) [3] та фінансових ресурсів (інвестиції та фінансування), щоб забезпечити перехід до сталої економічної діяльності. Усі ці елементи разом означають появу нових економічних парадигм, заснованих на сталому розвитку.

Відповідно, бізнес та інвестори повинні приймати фінансові рішення, спрямовані на сталий розвиток, шляхом переосмислення своїх цілей, що обумовлює дотримання соціальних та екологічних аспектів до досягнення економіко-фінансових результатів з довгостроковим баченням. Це призводить до того, що екологічні, соціальні та управлінські (ESG) принципи стають дедалі важливішими, що призводить до появи корпоративної ESG-політики. Ця політика не лише допомагає вирішувати глобальні проблеми, такі як зміна клімату, дефіцит ресурсів та соціальна нерівність, але й дозволяє підприємствам з обґрунтованими ініціативами мінімізувати операційні ризики, зменшувати бізнес-витрати та підтримувати дотримання нормативних стандартів. У цьому контексті прагнення до сталого розвитку підприємства включають у прийняття рішень діяльності обраних бізнес-моделі не лише вплив на навколишнє середовище даного регіону, але й вплив економічної діяльності підприємства на суспільство та екосистеми. Власники бізнесу повинні визначити економічні, соціальні та управлінські наслідки, які вони створюють у своєму регіоні, що вимагає діалогу з місцевими жителями, громадами щодо збереження та розвитку регіону. Дані тенденції протилежні бездіяльності транснаціональних корпорацій, які зосереджені у містах, не задовольняючи регіональних потреб.

Наразі дуже мало підприємств в Україні втілюють соціально трансформаційний вимір ESG-стратегії та впроваджують ESG-принципи, які є важливим складовими економіки сталого розвитку, зокрема сталої циркулярної біоекономіки. Але законодавство ЄС щодо ESG звітності підприємств стало рушійною силою впровадження ESG-принципів у економічну діяльність підприємств, що сприяє сталому розвитку та сталої біоекономіки.

Список використаних джерел:

1. Будякова О.Ю., Суддя Ю.М. Корпоративна соціальна відповідальність у парадигмі сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2025. 2 (53). С. 455-463. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-64>
2. Будякова О.Ю., Конченко Д. Р. Сучасні тенденції визначення принципів ESG у корпоративному сталому розвитку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2024. № 60. С. 4-11. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2024-60-1>
3. Зелена трансформація та стала біоекономіка : монографія / за наук. ред. А. А. Олешко, О. Ю. Будякової. – Київ : КНУТД, 2024. – 497 с. DOI [10.30857/978.617.7763.34.4](https://doi.org/10.30857/978.617.7763.34.4)